

Luther (3) - Fastetid og balance i livet!

Vi er gået i gang med en ny prædikenserie, som vil hente noget af sin inspiration fra de store temaer, som var på spil for 500 år siden, da verden vendte et blad i den store historie, men som stadig er på spil og udfordrer os i vores helt almindelige hverdag, omkring vores valg, vores selvbillede, vores tro og måden vi forholder os til hinanden på.

I år er det 500 året for reformationens begyndelse. En reformation som satte hele Europa på den anden ende og som tændte håbet om et bedre liv og satte brænd i hjerterne på millioner af almindelige mennesker over hele Europa, fordi deres vej til Gud med et var gjort nemmere!

Det begyndte med en munk, Martin Luther, som i sin fortvivlelse over sin forpinte sjæl, satte gang i en personlig rejse hen imod en kærlig gud, der i kærlighed havde rakt sin hånd ud mod menneskeheden, for at sætte os fri til at leve vores liv i fællesskab med ham.

For Martin Luther blev det en rejse væk fra en vred og dømmende gud, til en kærlig og tilgivende gud, sat i gang af et enkelt vers ved Luthers gennemgang af Romerbrevet: Den retfærdige skal leve af tro!

Paulus skriver:
v16 For jeg skammer mig ikke ved evangeliet; det er Guds kraft til frelse for enhver, som tror, både for jøde, først, og for græker. v17 For i det åbenbares Guds retfærdighed af tro til tro – som der står skrevet: »Den retfærdige skal leve af tro.« (Rom 1,16-17)

Til sidste gudstjeneste tog vi fat på vores ansvar som borgere i Danmark og som kirke, at være formidlere af verdens bedste budskab og gøre vores til, at alle mennesker får en mulighed for at finde deres vej tilbage til Gud.

Det måtte Luther gøre i sin tid overfor en kirkelig tradition, som havde stillet sig imellem mennesker og Gud. Det må vi gøre i dag overfor en historieløshed og en manglende forståelse for de værdier vores land bygger på, men også i en kritisk indstilling til en kirkelighed, som har mistet en del af sin relevans i dagens Danmark!

Balance i livet!

I dag vil vi fokusere på et nyt tema. Vi er midt i fastetiden. Det er en tid til at stoppe op og se grundigt på det liv vi lever og de vaner, som vi har bygget op omkring vores liv.

Som en del af vores ide, vores design, har Gud lagt sin vision om et liv levet i en sund balance mellem at virke og at hvile, mellem på den ene side at stoppe op og lytte til Guds stemme for at give plads til beskæring og vejledning og mellem på den anden side at handle på Guds tiltale og kald og bruge de evner og gaver vi har fået til at gøre denne verden til et bedre sted.

- Men hvad har gjort det så svært for os i dag at leve et liv i balance med troen på Gud i hjertet?
- Hvordan er vores verden blevet så styret af økonomiske interesser, at vi har mistet vores evne til at stoppe op og stille kritiske spørgsmål og finde svar, som skaber et attraktivt alternativ til en stressfyldt hverdag?

Det vil vi fokusere på i dag og måske også finde nogle svar i reformationstidens store brydninger.

Det sande vintræ

v1 Jeg er det sande vintræ, og min fader er vingårdsmanden.

v2 Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den fjerner han, og hver gren, som bærer frugt, den renses han, for at den skal bære mere frugt. v3 I er allerede rene på grund af det ord, jeg har talt til jer.

v4 Bliv i mig, og jeg bliver i jer. Ligesom en gren ikke kan bære frugt af sig selv, men kun når den bliver på vintræet, sådan kan I det heller ikke, hvis I ikke bliver i mig. v5 Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre.

v6 Den, der ikke bliver i mig, kastes væk som en gren og visner; man samler dem sammen og kaster dem i ilden, og de bliver brændt. v7 Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad I vil, og I skal få det. v8 Derved herliggøres min fader, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple.

Når livet går for stærkt

Det er 10 år siden at Charlotte, vores 2 drenge og jeg tog 1 års forældreorlov for at rejse rundt om jorden, få tid til hinanden, give os tid til at lytte til Gud, besøge forskellige kirker og realisere en af vores store drømme livet!

Og selv om et er så lang tid siden og vi har været på mange andre rejser, så går der ikke en måned uden at vi har talt om vores oplevelser på denne rejse.

For mig blev det en rejse, som gav nogle store aha-oplevelser omkring mig selv. Jeg havde inden da, været igennem et 5-årigt coachingforløb, hvor jeg var blevet udfordret ganske meget på de fleste områder af mit liv.

En af de ting, som overraskede mig meget, var at min egen fornemmelse for balance i livet, var blevet forskubbet en del.

Godt 3 måneder inde i vores rejse, vågnede jeg op en dag og kunne høre fuglene synge. Jeg glemmer det ikke! Jeg vågnede op og kunne mærke, at jeg ikke havde nogen dagsordner, ikke nogen planer, ingen bestemte ting jeg ville nå, ingen to-do-liste, ingen pres. Jeg var bare tilstede!

Denne følelse havde jeg ikke oplevet siden jeg var 8-9 år gammel og jeg gik igennem kornmarkerne med hænderne udstrakt, så jeg kunne mærke aksene kilde mine underarme; de marker som var i nærheden af vores hjem i Karlsruhle, der hvor S-togene på vej til Køge kører igennem i dag.

Jeg kan huske at jeg den morgen for 10 år siden besluttede, at jeg ikke ville give slip på den følelse igen og at den skulle minde mig om, hvordan følelsen af nærvær og hvile så ud, når jeg skulle holde fast i en sund livsbalance efter vores forældreorlov, når vi kom tilbage i vores hverdag igen.

Hvorfor er vi så flittige?

Men hvordan kan det være, at vi har designet et liv, som vi i virkeligheden ikke kan tåle og som får vores sjæl, vores krop, vores ånd til at miste fodfæstet i denne verden?

Noget af svaret skal vi finde i en af reformationstidens store tænkere Jean Calvin (1509-1564), som Calvinismen er opkaldt efter - en protestantisk retning, som blev til omkring og efter reformationen.

Calvin havde en tredje forståelse af kristendommen, som hverken lignede katolicismen (frelse gennem tro og gerninger) eller den lutherske protestantisme (frelse gennem tro alene).

Hos Calvin – som kom fra Geneve - var der den tænkning at alle mennesker var fra begyndelsen forudbestemt til enten at blive frelst eller at gå fortabt, uanset hvad de selv måtte tro eller mene om dette. Dette kaldes den dobbelte prædestinationslære.

Hos Luther handlede det om at tage imod frelsen i tro og hos katolikerne handlede det om at tage imod i tro og samtidig aktivt arbejde med på frelsen gennem gode gerninger.

I Calvinismen var det vigtigste kendetegn på de, som ville blive frelst, deres rigdom. Blev de velsignet økonomisk af Gud, så var det en god markør på deres kommende fremtid.

I stedet for at denne himmelske usikkerhed om deres fremtid førte til depression og mismod, satte det gang i en progressiv iværksætter kultur, hvor det handlede om at få klarhed over, om man hørte til de udvalgte eller ej gennem økonomisk fremgang. At blive rige var i sig selv ikke formålet, men et middel til en åndeligt formål: At blive frelst.

Benjamin Franklin (1706-1790), som vi ser på dollar sedlerne i USA, var bærer af denne tænkning... hans far var calvinist og han brugte denne tænkning i opbygningen af det nye USA.

Han kunne skrive til de læsere, som ønskede af blive rige:
"Husk, at tid er penge... husk, at kredit er penge... husk, at penge er frodige og avledygtige. Penge kan avle penge, og dem de avler kan avle flere, og så videre... den, der dræber en avledygtig so udsletter dens afkom i tusind led. Den der myrder en krone, udsletter alt hvad den måtte have frembragt, ja snesevis af pund."

Den kapitalistiske samfundsmodel

På den ene side har vi Calvinismen, som bredte sig ud over Europa i 1600-tallet. På den anden side har vi – i århundrederne efter - de første tegn på en ny samfundsstruktur, hvor det ikke var konger og paver som sad på magten, men industribaroner, som ikke brugte deres magt og rigdom på luksus, men geninvesterede deres midler og blev meddesignere på en ny trend: kapitalismen! Dens slogan var: Passiv rigdom skal forvandles til aktiv kapital!

Det begyndte med en oprigtig søgen efter at finde en vej tilbage til Gud. Men som tiden gik, mistede man målet af syne og rejsen hen mod rigdom blev målet i sig selv.

Ser vi på vores tid, så handler det i vores samfundsmodel, som er grundlæggende kapitalistisk, om økonomisk frelse. Har du en god uddannelse, et godt job, økonomisk frihed og midler til at geninvestere, så er du virkelig sat fri – frihalset – frelst!! Så har du bare at være lykkelig!!

Det er denne misforståede indstilling, som Max Weber (1864-1920) – en samfundsforsker som prøvede at beskrive den vestlige verdens måde at organisere samfundet på – skrev om i bogen ”Den protestantiske etik og kapitalismens ånd”.

Et liv i balance

Og her står vi så i dag. Og vi må finde ud af, hvordan vi kan designe et liv, hvor vores ånd, vores sjæl og vores krop kan finde fodfæste i denne verden?

Fasten – en fordybelsestid bygget ind i vores kirkeår og årskalender af modne og fremsynede kirkeledere - hjælper os til at stoppe op og kigge grundigt på vores liv.

Beslut dig til, hvad du ønsker skal farve din tænkning, dine værdier og dit liv i hverdagen!

- For mig er det blevet klart, at karriere og arbejde skal have en plads i mit liv, men ikke være mit omdrejningspunkt.
- For mig er det blevet klart, at jeg har brug for en konkret plan for at passe på mig selv, så min krop, min sjæl og min ånd kan trives og blomstre – ikke bare overleve.

Et simpelt værktøj for mig har været min kalender! Her har jeg sørget for at sætte tid af til de aktiviteter, som holder mig tæt på Gud, tæt på min familie, holder mig sund og rask og hjælper mig til at bære frugt og gøre en forskel i min hverdag.

Husk, du er ikke alene om at du dit liv til at lykkes. Jesus siger: *v4 Bliv i mig, og jeg bliver i jer. Ligesom en gren ikke kan bære frugt af sig selv, men kun når den bliver på vintræet, sådan kan I det heller ikke, hvis I ikke bliver i mig. v5 Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre.*